

Sygn. akt II Ca 336/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2013 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Małgorzata Grzesik (spr.)
Sędziowie:	SSO Zbigniew Ciechanowicz SSR del. Katarzyna Longa
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Idzikowska-Chrzęszczewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 5 grudnia 2013 roku w S.

sprawy z powództwa **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S.**

przeciwko **S. J.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie

z dnia 4 stycznia 2013 r., sygn. akt I C 47/09

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

a) **w punkcie 1. pozbawia wykonalności wyrok Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 29 grudnia 2004 roku wydany w sprawie II C 570/01 w punkcie II. oraz wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 22 lipca 2005 roku wydany w sprawie II Ca 255/05 w punkcie II.;**

b) **w punkcie 2. zasądza od pozwanego S. J. na rzecz powódki Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. kwotę 1625,70 zł (jednego tysiąca sześciuset dwudziestu pięciu złotych i siedemdziesięciu groszy) tytułem kosztów procesu;**

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 367 zł (trzysta sześćdziesiąt siedem złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 336/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 stycznia 2013 r. Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie I Wydział Cywilny, oddalił powództwo oraz zasądził od powoda Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. na rzecz pozwanego S. J. kwotę 1.217 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i rozważaniach:

W pozwie z dnia 17.07.1997 r. powódka Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w S. wniosła o zasądzenie od pozwanego S. J. kwoty 20.899,16 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu tytułem spłaty kredytu zaciągniętego na wybudowanie lokalu, z którego korzysta. Wyrokiem z dnia 29.12.2004 r. wydanym przez Sąd Rejonowy w Szczecinie w sprawie o sygn. akt II C 570/01 oddalono powództwo i zasądzono na rzecz S. J. kwotę 2.403 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wyroku wskazano, że powództwo podlegało oddaleniu jako przedwczesne z powodu braku uchwał organów spółdzielni ustalających i zatwierdzających koszt budowy. Wyrokiem z dnia 1.07.2005r. Sąd Okręgowy w Szczecinie oddalił apelację powoda i zasądził na rzecz pozwanego S. J. kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję podzielać ustaleniach Sądu Rejonowego w Szczecinie.

W pozwie z dnia 10.02.2006 r. powódka Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w S. wniosła o zasądzenie od pozwanego S. J. kwoty 23.843,97 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17.01.2007r. tytułem spłaty zadłużenia w związku z zaciągnięciem przez spółdzielnię kredytu na wybudowanie lokalu, z którego korzysta, które to zadłużenie na dzień 31.12.2005r. wynosiło 23.043,97 zł. Wyrokiem z dnia 27.06.2011 r. Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 14.112,87 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 17.01.2006 r., oddalił powództwo w pozostałej części oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.036,15 zł tytułem zwrotu kosztów procesu oraz orzekł o ponoszeniu nieuiszczonych kosztów sądowych. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 7.02.2012 r. oddalono apelację S. J. i zasądzono na rzecz powoda kwotę 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego przed sądem II instancji.

Pismem z dnia 10.10.2005 r. S. J. wezwał Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w S. do zapłaty kwoty 3.681 zł, w terminie do dnia 15.10.2005r. wskazując, że kwota ta wynika z zasądzonych na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego wyrokami Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 29.12.2004r. i Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 22.07.2005r. zaś kwota 78 zł należna jest z tytułu zwrotu kosztów nadania klauzuli wykonalności.

W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. pismem z dnia 12.10.2005 r. złożył oświadczenie iż dokonuje potrącenia żądanej kwoty 3.681 zł ze swoją wierzytelnością wobec S. J. z tytułu kredytu zaciągniętego na budowę zadania inwestycyjnego w ramach którego wybudowany został lokal mieszkalny przy ul. (...) w S.. Oświadczenie podpisało dwóch członków zarządu powodowej spółdzielni.

W piśmie z dnia 4.11.2005r. komornik przy Sądzie Rejonowym w Szczecinie L. C. zawiadomił powoda o wszczęciu postępowania egzekucyjnego na podstawie wyroku Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 29.12.2004 r. sygn. akt II C 570/01.

Uchwałą nr 1252/2005 z dnia 28.11.2005 r. w sprawie ostatecznego ustalenia kosztów budowy mieszkań i wkładów mieszkaniowych oraz budowlanych po końcowym rozliczeniu zadania inwestycyjnego na Osiedlu (...) w S., Zadanie IX-1 zarząd powodowej spółdzielni ustalił, że ostateczne ustalenie kosztów budowy mieszkań u wkładów mieszkaniowych oraz budowlanych po końcowym rozliczeniu Zadanie IX-1 Osiedla (...) w S. zostało dokonane zgodnie ze Statutem Spółdzielni, według stanu faktycznego i stanu prawnego na dzień 24.01.1992r.

Uchwałą nr 663/2005 Rady Nadzorczej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w S. z dnia 20.12.2005r. zatwierdzono ostateczne ustalenie kosztów budowy mieszkań i wkładów mieszkaniowych oraz budowlanych po końcowym rozliczeniu zadania inwestycyjnego na Osiedlu (...) w S., Zadanie IX – 1 dokonane przez Zarząd Spółdzielni uchwałą z dnia 28 listopada 2005 r. o nr (...).

Pozwany S. J. w dniu 10.02.2012 r. zapłacił powodowi kwotę 27.781,24 zł wynikającą z wyroku Sądu Rejonowego Szczecin – P. i Zachód w S. z dnia 14.06.2011 r. oraz wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 7.02.2012 r.

Pismem dnia 28.02.2012 r. skierowanym do powoda w związku z wezwaniem do zapłaty zaległego normatywu za okres od 1.06.2006 r. do 29.02.2012 r. S. J. wskazał na częściowe jego zdaniem przedawnienie żądania oraz o istnieniu jego wierzytelności wobec powoda w kwocie 3.681 zł. W odpowiedzi na to pismo powód w piśmie z dnia 16.03.2012 r. wskazał, że jego zdaniem dług pozwanego z tytułu normatywu za okres od 1.06.2006 r. do 28.02.2009 r. to kwota 5.157,93 zł tytułem należności głównej i kwota 1.002,49 zł tytułem odsetek. Ugodą z dnia 26.03.2012 r. zawartą pomiędzy powodem a pozwanym, S. J. zobowiązał się do spłaty należności z tytułu zaległego normatywu dotyczącego lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w kwocie 6.361,31 zł, która stanowiła zadłużenie na dzień 29.02.2012 r. w ratach po 200,94 zł, ostatnią ratę w wysokości 203,11 zł. W piśmie z dnia 3.04.2012 r. powód złożył oświadczenie o potrąceniu swojej wierzytelności wobec powoda z jego wierzytelnością w wysokości 3.603 zł wynikającą z wyroku Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 29.12.2004r. oraz wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 22.07.2005r. i przesłał nowy harmonogram spłat w ratach kwoty 2.703,62 zł.

Dnia 27.06.2012 r. pozwany wpłacił powodowi kwotę 2.449,62 zł wskazując w tytule odsetki budżetowe.

W piśmie z dnia 28.08.2012 r., które wpłynęło do komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne pozwany oświadczył, że ze względu na dokonanie przez Spółdzielnię Mieszkaniowa (...) w S. potrącenia przysługującej jej wobec niego wierzytelności ogranicza swoje roszczenie względem spółdzielni o kwotę 3.603 zł. Do pisma załączono pismo powoda z dnia 4.04.2012 r. zawierające oświadczenie o potrąceniu.

Postanowieniem z dnia 26.11.2012 r. komornik sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie S. S. postanowił ustalić koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji w sprawie w wysokości 558,15 zł i obciążyć nimi dłużnika, zakończyć postępowanie w sprawie i pozostawić tytuł wykonawczy w aktach. Postanowienie to nie jest prawomocne. Komornik przekazał wierzycielowi – pozwanemu kwotę 978 zł, zaś zwrócił dłużnikowi - powodowi w niniejszym postępowaniu kwotę 3.600,40 zł.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji stwierdził, iż powództwo oparte na treści przepisu art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. nie zasługiwało na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy podniósł, iż w niniejszej sprawie powódka Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) w S. jako podstawę zgłoszonego powództwa przeciwegzekucyjnego wskazywała, że dokonała potrącenia wierzytelności powoda wynikających z wyroku Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 29.12.2004 r. w sprawie II C 570/01, w którym zasądzono od niego na rzecz pozwanego kwotę 2.403 zł oraz wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 22.07.2005 r. w sprawie II Ca 255/05 w którym zasądzono od niego na rzecz pozwanego kwotę 1200 zł. W pozwie powołano się na oświadczenie z dnia 12.10.2005r. W treści tego oświadczenia podpisanego przez dwóch członków zarządu powoda wskazuje się, że potrącenia żądanej kwoty 3.681 zł powód dokonuje z wierzytelności przysługującej spółdzielni z tytułu kredytu zaciągniętego na budowę zadania inwestycyjnego w ramach którego wybudowany został lokal mieszkalny przy ul 78/10 w S.. Powód w istocie podniósł więc zarzut nieistnienia wierzytelności pozwanego wynikającej ze wskazanych wyżej tytułów wykonawczych, z uwagi na dokonane potrącenie.

Zdaniem Sądu I instancji w dacie złożenia przez powoda oświadczenia z dnia 12.10.2005 r. o potrąceniu, jego wierzytelność z tytułu spłaty kredytu zaciągniętego na budowę zadania inwestycyjnego w ramach którego wybudowany został lokal mieszkalny przy ul. (...) w S. nie była wymagalna i właśnie brak owej wymagalności stanowił podstawę oddalenia powództwa o zapłatę w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym w Szczecinie o sygn. akt II C 570/01 i oddalenia wywiezionej przez powoda apelacji wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 22.07.2005r. sygn. akt II Ca 255/05.

Sąd Rejonowy wskazał, iż dopiero w trakcie trwania niniejszego procesu powodowa Spółdzielnia przedłożyła uchwały swoich organów a mianowicie zarządu z 28.11.2005 r. oraz rady nadzorczej z dnia 20.10.2005 r., które zatwierdziły

ostateczny koszt budowy, które to dokumenty zostały powołane w pozwie skierowanym przeciwko S. J. o zapłatę kwoty 23.843,97 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17.01.2007r. tytułem spłaty zadłużenia w związku z zaciągnięciem przez spółdzielnię kredytu na wybudowanie lokalu, z którego korzysta. Wyrokiem Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 27.06.2011 r., od którego apelacja została wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 7.02.2012 r. oddalona żądanie powoda zostało częściowo uwzględnione. Z tego względu Sąd I instancji uznał, iż potrącenie dokonane przez powoda oświadczeniem z dnia 12.10.2005 r. nie wywołało skutku w postaci umorzenia się obu wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej.

Sąd Rejonowy dodał, iż na rozprawie w dniu 21.02.2006 r. powód reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika oświadczył, że precyzuje zarzut potrącenia w ten sposób, że zgłasza do potrącenia wierzytelność w wysokości 23.843,97 zł z tytułu kredytu zaciągniętego na budowę zadania inwestycyjnego, w ramach którego wybudowany został lokal użytkowany przez pozwanego. Sąd stwierdził, iż oświadczenie to, które należało potraktować jako oświadczenie woli o potrąceniu złożone w procesie i zgłoszenie zarzutu procesowego z tym związanego, zostało jednak złożone przez osobę nie mającą takiego uprawnienia, gdyż składający je zawodowy pełnomocnik był umocowany jedynie do reprezentowania powoda w postępowaniu przeciwegzekucyjnym przeciwko S. J. przed sądem rejonowym i dalszymi instancjami, co wynika z treści pełnomocnictwa i w związku z tym oświadczenie to nie mogło wywołać skutku w postaci umorzenia się obu wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej. Sąd I instancji nadmienił, iż powód nie zaprzeczył twierdzeniu pozwanego, że w postępowaniu o zapłatę w sprawie I C 59/09 toczącej się przed Sądem Rejonowym nie wskazywał, że pomniejsza żadaną kwotę o należność powoda wynikająca z wyroków: Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 29.12.2004 r. w sprawie II C 570/01, w oraz wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 22.07.2005 r. w sprawie II Ca 255/05. Sąd dodał, iż w toku niniejszego postępowania powód wskazał ostatecznie, że podstawą faktyczną jego żądania jest potrącenie dokonane w wyniku złożenia przez powoda oświadczenia z dnia 3.04.2012 r., które zostało podpisane zostało przez dwóch członków zarządu powoda.

Według Sądu Rejonowego, z przedłożonych nadto przez strony i niespornych: ugody z dnia 26.03.2012 r., harmonogramów spłat oraz pism z dnia 10.02.2012 r., 28.02.2012 r. i 16.03.2012 r. wynika, że powód dokonał potrącenia z przysługującej mu wobec pozwanego wierzytelności z tytułu zaległego normatywu dotyczącego lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w kwocie 6.361,31 zł, która stanowiła zadłużenie na dzień 29.02.2012 r. wierzytelności pozwanego w wysokości 3.603 zł, zaś pozostała do zapłaty kwota została w całości przez pozwanego uregulowana. Sąd dodał, iż z pisma pozwanego z dnia 28.08.2012 r. skierowanego do komornika prowadzącego postępowanie egzekucyjne na podstawie wyroków: Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 29.12.2004 r. w sprawie II C 570/01, oraz wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 22.07.2005 r. w sprawie II Ca 255/05, wynika, że pozwany ograniczył żądanie o kwotę 3.603 zł, uznając skuteczność dokonanego przez powoda w oświadczeniu z dnia 3.04.2012r. potrącenia. Zdaniem Sądu I instancji takiej treści oświadczenie pozwanego oznacza, że w niniejszej sprawie przestała istnieć nawet potencjalna możliwość wykonania tytułów wykonawczych, których pozbawienia wykonalności domaga się powód, co skutkować musi oddaleniem powództwa.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt II wyroku w oparciu o przepisy art. 98 § 1 i 3 oraz § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Z powyższym wyrokiem nie zgodziła się powódka, która w wywiezionej apelacji, zaskarżyła wyrok w całości i wniosła o jego zmianę poprzez pozbawienie klauzuli wykonalności wyroku z dnia 24 grudnia 2004 r. wydanego przez Sąd Rejonowy w Szczecinie II Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt: II C 570/01 w zakresie pkt II zasądającego rzecz pozwanego kwotę 2.403,00 zł oraz wyroku z dnia 22 lipca 2005 r. wydanego przez Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy w zakresie pkt II tj. zasądającego na rzecz pozwanego kwotę 1.200,00 zł oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Apelująca zarzuciła wyrokowi:

1. naruszenie przepisów postępowania:

- art. 316 § 1 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię i uznanie przez Sąd I instancji, że w chwili zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie nie zostały spełnione przesłanki pozbawienia klauzuli wykonalności wyroków opisanych w petitum apelacji, podczas gdy z prawidłowo zebranego materiału dowodowego wynika, że na dzień zamknięcia rozprawy zobowiązanie powódki wobec pozwanego do zapłaty kwoty 3.681,00 zł umorzyło się z uwagi na złożone oświadczenie o potrąceniu, a więc zostały spełnione przesłanki określone w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.;
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd w miejsce swobodnej oceny dowodów, dowolnej ich oceny, co polegało na przyjęciu na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, że powódka nie mogła dokonać skutecznego potrącenia należności, podczas gdy roszczenie powódki, z którym potrącana była kwota należna pozwanemu było należnością z tytułu kredytu zaciągniętego na inwestycje budowlane, spłacaną co miesiąc wobec czego termin wymagalności rozpoczynał swój bieg wraz z upływem terminu zapłaty opłaty eksploatacyjnej uwzględniającej odpowiednią część należności z tego kredytu.

2. naruszenie art.498 k.c. przez niewłaściwe jego zastosowanie wskutek dokonania przez Sąd błędnych ustaleń faktycznych, przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku, co polegało na przyjęciu przez Sąd, że:

- roszczenie powódki nie było wymagalne w dniu 12.10.2005 r. podczas gdy należności te dotyczyły spłaty kredytu zaciągniętego na inwestycję budowlaną, w ramach której wybudowany był lokal mieszkalny przy ul. (...), i pozwany zobowiązany był z mocy ustawy do spłacania należności w ustalonych miesięcznych częściach, albowiem był to jeden ze składników opłaty eksploatacyjnej, płatnej miesięcznie w określonym czasie, a więc roszczenie to stawało się wymagalne w poszczególnych częściach, zaś pozwany zaprzestał regulowania tych należności od lipca 1994 r., a więc termin ten uznać należy za rozpoczęcie biegu terminu przedawnienia;
- roszczenie pozwanego nie wygasło, podczas gdy zarówno przed niniejszym postępowaniem jak i w jego toku powódka składała i ponawiała swoje oświadczenie o potrąceniu wobec czego po powstaniu tytułu wykonawczych objętych niniejszym postępowaniem doszło do zdarzenia powodującego wygaśnięcie roszczenia;
- powódka nie mogła złożyć skutecznego oświadczenia o potrąceniu w dniu 12.10.2005 r. z uwagi na brak wymagalności swojego roszczenia, podczas gdy z ustaleń przyjętych przez Sąd Rejonowy Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie Wydział I Cywilny w wyroku wydanym w sprawie o sygn. akt I C 59/09 oraz podtrzymanych następnie przez Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy wynika jednoznacznie, że roszczenie powódki było świadczeniem okresowym wymagalnym wraz z nadejściem terminu zapłaty poszczególnej opłaty eksploatacyjnej, której jednym ze składników była należność z tytułu spłaty kredytu zaciągniętego na budowę lokalu pozwanego.

W uzasadnieniu skarżąca podniosła, iż nie budzi wątpliwości, że na dzień zamknięcia rozprawy w niniejszej sprawie, roszczenie pozwanego, które objęte było spornymi tytułami wykonawczymi wygasło. Apelująca wskazała, że złożyła skuteczne oświadczenie o potrąceniu należności wobec czego, zgodnie z art. 498 § 2 k.c. należność pozwanego objęta spornymi wyrokami umorzyła się. Zaznaczyła, że złożyła oświadczenie o potrąceniu w dniu 12 października 2005 r., a następnie ponowiła je w toku postępowania czego skutkiem było ograniczenie wniosku egzekucyjnego przez pozwanego o kwotę 3.681 zł. Konsekwencją powyższego powinno więc być pozbawienie klauzuli wykonalności spornych wyroków zgodnie z żądaniem powódki.

Skarżąca zwróciła uwagę, iż w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd I instancji wprost wskazał, że powódka złożyła skuteczne oświadczenie o potrąceniu dopiero w dniu 3 kwietnia 2012 r., co przemawia za uznaniem, że na dzień zamknięcia rozprawy roszczenie objęte spornymi wyrokami z 24 grudnia 2004 r. oraz 22 lipca 2005 r. wygasło, więc po powstaniu tych tytułów wykonawczych nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło, a zatem, na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. tytuły te powinny zostać pozbawione wykonalności.

Według skarżącej, niezależnie od tego kiedy powódka złożyła skuteczne oświadczenie o potrąceniu należności, jego skutkiem było umorzenie wierzytelności pozwanego z mocą wsteczną zgodnie z art. 499 zdanie drugie k.c. Skoro zatem na dzień zamknięcia rozprawy zostały spełnione wszystkie przesłanki określone w art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., powództwo winno być uwzględnione i wyrok z dnia 24 grudnia 2004 r. wydany przez Sąd Rejonowy w Szczecinie II Wydział Cywilny w sprawie o sygn. akt: II C 570/01 w zakresie pkt II oraz wyrok z dnia 22 lipca 2005 r. wydany przez Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy w zakresie pkt II powinny być pozbawione klauzuli wykonalności.

Apelująca zaznaczyła, iż jeżeli Sąd I instancji nie uznał za skutecznie złożonego oświadczenia o potrąceniu z dnia 12 października 2005 r., a uznał za skuteczne oświadczenie z dnia 3 kwietnia 2012 r. to w konsekwencji powinien uznać powództwo w całości i orzec zgodnie z żądaniem, mając na względzie brzmienie art. 498 § 1 k.c. oraz 499 zdanie drugie k.c.

Zdaniem skarżącej Sąd Rejonowy dokonał swobodnej oceny zebranych dowodów, albowiem zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego i regułami logicznego rozumowania z zebranego materiału dowodowego wynika, iż powódce przysługiwało roszczenie wobec pozwanego, które było wymagalne z nadejściem terminu zapłaty opłaty eksploatacyjnej za dany miesiąc, co oznacza, iż w dniu 12 października 2005 r. istniały podstawy do złożenia skutecznego oświadczenia o potrąceniu.

Ponadto apelująca podniosła, iż składając oświadczenie o potrąceniu w dniu 12 października 2005 r. wprost wskazała, że potrąca należności pozwanego w kwocie 3.681,00 zł ze swoim roszczeniem z tytułu kredytu zaciągniętego na budowę zadania inwestycyjnego, w ramach którego został wybudowany lokal mieszkalny przy ul. (...). Dodała, iż jak prawidłowo wskazał Sąd Rejonowy w sprawie o zapłatę, która prowadzona była pod sygn. akt: I C 59/09, roszczenie z tytułu kredytu zaciągniętego na budowę lokali mieszkalnych przez spółdzielnię mieszkaniową powinno być zakwalifikowane jako świadczenie okresowe, albowiem istniały różne mechanizmy modyfikujące sposób i zakres spłaty kredytów zaciągniętych na inwestycje budowlane, a więc nie można było określić z góry wysokości roszczenia należnego powódce od pozwanego.

Apelująca zwróciła uwagę, iż skoro była uprawniona do złożenia skutecznego oświadczenia o potrąceniu to jej oświadczenie miało moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe. Nawet zatem jeżeli Sąd I instancji uznał, że skuteczne i prawidłowe oświadczenie o potrąceniu, powódka złożyła w dniu 3 kwietnia 2012 r. to oświadczenie to doprowadziło do umorzenia wierzytelności z mocą wsteczną, od chwili kiedy stało się możliwe. Skarżąca uznała zatem, że błąd Sądu Rejonowego w ocenie wymagalności jej roszczenia oraz nierozpoznanie skutków złożonego oświadczenia doprowadziło do naruszenia przepisów prawa materialnego związanego nierozzerwalnie z instytucją potrącenia.

W ocenie apelującej Sąd I instancji niezasadnie stwierdził, że wobec skutecznego potrącenia wierzytelności pozwanego, przestała istnieć nawet potencjalna możliwość wykonania tytułów wykonawczych, których pozbawienia wykonalności domaga się powód, co skutkować musi oddaleniem powództwa. Pozwany bowiem do chwili obecnej nie złożył wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego prowadzonego na podstawie przedmiotowych tytułów wykonawczych i wobec uwzględnienia skargi na zakończenie postępowania przez komornika i uchylecia jego postanowienia, postępowanie to nadal się toczy. Skarżąca nadmieniła, iż celem pozwanego było uzyskanie kosztów zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym - 900 zł oraz obciążenie powódki kosztami postępowania egzekucyjnego - 558,15 zł, tak, jakby wszczęcie i prowadzenie egzekucji było uzasadnione w sytuacji, gdy pozwany sam był dłużnikiem powodowej spółdzielni i przed złożeniem wniosku egzekucyjnego otrzymał oświadczenie o potrąceniu.

Apelująca podniosła, iż obowiązek spłaty przedmiotowego kredytu wynika z ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, więc obowiązek ten nie może być przedmiotem sporu; może nim być jedynie wysokość kredytu obciążającego lokal pozwanego. Dodała, iż pozwany, reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, kwestionował swoje zobowiązanie zarówno co do zasady jak i co do wysokości, choć

zasada była oczywista i nie podlegała dyskusji, więc status pozwanego jako dłużnika w październiku 2005 r. nie mógł budzić wątpliwości.

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o oddalenie apelacji w całości jako oczywiście bezzasadnej i zasądzenie od powódki na swoją rzecz kosztów postępowania odwoławczego, w tym kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z obowiązującymi normami.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki okazała się uzasadniona.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I instancji błędnie oddalił powództwo.

Sąd Odwoławczy podzielił stanowisko apelującej, iż z uwagi na skutecznie złożone oświadczenie o potrąceniu przysługującej jej należności z należnością pozwanego jego wierzytelność w tym zakresie uległa umorzeniu, a zatem zaistniały przesłanki do pozbawienia wykonalności wyroku Sądu Rejonowego w Szczecinie z dnia 29 grudnia 2004 r. wydanego w sprawie II C 570/01 oraz wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 22 lipca 2005 r. wydanego w sprawie II Ca 255/05 w zakresie kosztów postępowania w kwocie 2.403 zł i 1.200 zł.

Stosownie do treści przepisu art. 498 k.c., gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej.

Dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy nie jest konieczne przesądzanie, które z oświadczeń powódki odniosło skutek w postaci potrącenia wierzytelności albowiem nie ulega wątpliwości, iż na dzień wyrokowania oświadczenie o potrąceniu było skuteczne, co zresztą również przyjmuje Sąd I instancji i co w zasadzie było bezsporne pomiędzy stronami. Pozwany w dniu 8.10.2012r. złożył nawet na podstawie uznania skuteczności dokonanego potrącenia wnioski o częściowe umorzenie postępowania egzekucyjnego Km 2156/09 co do kwoty 3603 zł.

Zgodnie z przepisem art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c., dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Według Sądu II instancji w przedmiotowej sprawie zdarzeniem o którym mowa w cytowanym przepisie było złożenie przez powódkę oświadczenia o potrąceniu, w wyniku którego roszczenia wynikające z zasądzonych na rzecz pozwanego kosztów postępowania przed Sądem I i II instancji, wyrokami z dnia 29 grudnia 2004 r., oraz 1 lipca 2005 r. wygasły w całości. Bezsporne jest przy tym, iż potrącenie miało miejsce po powstaniu tytułu egzekucyjnego. Zostały zatem spełnione przesłanki pozbawienia powyższych wyroków wykonalności.

Jednocześnie dodać należy, iż powyższy wniosek jest niezależny od oświadczeń składanych przez pozwanego w postępowaniu egzekucyjnym, w tym także wniosku o umorzenie postępowania. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż tego rodzaju okoliczności nie pozbawiają pozwanego, jako wierzyciela, możliwości ponownego skorzystania z objętych niniejszym powództwem tytułów, gdyż w dalszym ciągu pozostają one w obrocie. Jedynie wyegzekwowanie przez komornika wskazanej w tytule wykonawczym kwoty i przekazanie jej na rzecz wierzyciela pozwalałoby komornikowi zakończyć postępowanie egzekucyjne i zatrzymać tytuł wykonawczy w aktach egzekucyjnych. Zakończenie postępowania egzekucyjnego na podstawie wniosku wierzyciela o jego umorzenie nie powoduje skutku zapłaty w toku postępowania egzekucyjnego. Z tego względu, w celu ochrony interesów powoda - dłużnika, którego zobowiązanie wygasło, przedmiotowe powództwo należało uwzględnić.

Mając powyższe rozważania na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., orzekł jak w punkcie I wyroku.

Zgodnie z regułą odpowiedzialności stron za wynik procesu w oparciu o przepis art. 98 § 1 k.p.c., pozwany winien zwrócić stronie przeciwnej koszty postępowania przed Sądem pierwszej i drugiej instancji. Powódka była reprezentowana przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, a zatem pozwany powinien zwrócić jej koszty opłaty od pozwu i apelacji oraz koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu pierwszoinstancyjnym i apelacyjnym, które zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu. (Dz. U. Nr 163 poz. 1349 ze zm.), wynoszą w przedmiotowej sprawie odpowiednio 1200 zł i 300 zł.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy orzekł jak w punkcie I podpunkt b i punkcie II wyroku.